

REMISSVAR

Datum
2011-04-19
Ert datum
2010-12-15

Diariernr
2010-10427
Er referens
Fö2010/1855/RS

Avd för utbildning, övning och beredskap

Carl-Axel Hermanson
010-240 51 05
carl-axel.hermansson@msb.se

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2010:72 Folkrätt i väpnad konflikt

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) begränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utbildning och information om folkrätt inom det civila försvaret.

MSB:s roll

MSB instämmer i att det mot bakgrund av myndighetens uppgifter i övrigt framstår som naturligt att MSB tilldelas en särskild roll när det gäller att säkerställa att utbildning och information om folkrättsliga regler sker på ett tillfredsställande sätt hos civila myndigheter. MSB vill dock framhålla följande.

Verksamheten inom hela det civila försvaret har i stort sett avstannat under det gångna decenniet. Det är därför inte förvånande att också utbildning och information inom folkrättsområdet sjunkit till den låga nivå som kommittén beskriver. Under ett antal år har det rått en allmän uppfattning om att en väpnad konflikt på svenskt territorium är i det närmaste utesluten och att inga särskilda åtgärder behöver vidtas inom det civila försvaret inför ett sådant scenario. Så länge som denna uppfattning kvarstår kommer det att vara förenat med svårigheter att bedriva utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet med någon väsentligt högre ambitionsnivå än som förekommer i dag. En förstärkning och vitalisering av denna utbildningsverksamhet behöver kopplas till ett återupplivande på någon nivå av det civila försvaret. En viss ambitionshöjning för civilt försvar synes också kunna motiveras, även om inte någon väsentligt förändrad bedömning görs av den säkerhetspolitiska hotbilden.

MSB påbörjar under innevarande år ett arbete med en strategi för civilt försvar. Dessutom har MSB i årets och även i föregående års budgetunderlag efterlyst en översyn av existerande regelverk för det civila försvaret. Samtidigt har Försvarsmakten fått ett tydligare uppdrag med avseende på försvaret av Sveriges territorium, vilket också nödvändiggör en utveckling inom civilt försvar.

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

När den utvecklingsprocess inom civilt försvar som nu kan anses ha påbörjats kommit några steg längre bör det finnas bättre förutsättningar för den nu aktuella utbildningsverksamheten. MSB föreslår därför att ett utvecklat uppdrag till MSB på folkrättsområdet kopplas till förankringen av en ny strategi för civilt försvar eller till ett tydligare uppdrag för civilt försvar i övrigt formuleras. Först då kan MSB ta sig an ett nytt utbildningsuppdrag med den auktoritet och med de resurser som uppdraget kräver.

De civila folkrättsliga rådgivarna

Som framgår av Folkrättskommitténs betänkande har civila folkrättsliga rådgivare inte förordnats i den omfattning som krävs enligt totalförsvarets folkrättsförordning. Situationen för de rådgivare som finns är överlag otillfredsställande. Det kan därför övervägas om det är meningsfullt att upprätthålla kravet på att det ska finnas två folkrättsliga rådgivare i varje länsstyrelses krigsorganisation. MSB kan emellertid instämma i kommitténs uppfattning att rådgivarna är en resurs som inte bör avvecklas. När ambitionsnivån för civilt försvar höjs är de folkrättsliga rådgivarna en väsentlig tillgång.

Den humanitärrättsliga manualen

MSB instämmer i Folkrättskommitténs bedömningar och förslag när det gäller den humanitärrättsliga manualen. MSB vill särskilt understryka att manualen kommer att få stor betydelse även för utbildningen inom det civila försvaret. Detta behöver beaktas i det fortsatta arbetet med att färdigställa manualen, även om Försvarsmakten bör ha det formella ansvaret för utarbetandet och publiceringen.

I detta ärende har generaldirektören Helena Lindberg beslutat. Carl-Axel Hermansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Kjell Wahlbeck och chefsjuristen Key Hedström deltagit.

Helena Lindberg

Carl-Axel Hermansson